

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอข้าสูง จังหวัดขอนแก่น
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๔ เดือน สิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายทองใบ ปัดทำ
๒. เลขประจำตัวประชาชน
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ 272 หมู่ 4 บ้านกระนวน ตำบลกระนวน อำเภอข้าสูง จังหวัดขอนแก่น
โทรศัพท์ ๐๘๓-๑๔๒-๓๑๒๘ Facebook ทองใบ ปัดทำ Line -
ปีเกิด พ.ศ.๒๕๐๕
๔. สถานภาพ ☐ โสด / ☐ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี
สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
คณะ/สาขาวิชา เกษตรศาสตร์
๖. อาชีพปัจจุบัน
☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
/ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ คณะทำงานที่ปรึกษานายกเทศบาลข้าสูง
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๑๐๐,๐๐๐ บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๖

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก เกษตรแบบผสมผสาน
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๒ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
 ๑. แปลงปลูกไม้ผล (มะม่วง,ฝรั่ง)
 ๒. การเลี้ยงไก่บนบ่อปลา
 ๓. แปลงปลูกข้าว
 ๔. การเลี้ยงปลานิล ปลาตะเพียน
๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๕ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย
 ๑. การจัดการพื้นที่ตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่อย่างมีระบบ
 ๒. การปลูกไม้ผลปลอดภัยจากสารพิษ
 ๓. ด้านประมง เช่น การเลี้ยงปลา การเลี้ยงหอยเชอรี่สีทอง
 ๔. การทำปุ๋ยชีวภาพ
 ๕. การเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

- การเพิ่มผลผลิตพืชในศูนย์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

- การทำเกษตรทฤษฎีใหม่

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

- การเลี้ยงตักแตน และแมลงเศรษฐกิจ

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

- **หลักสูตร** การเลี้ยงไก่ไข่นบ่อปลา
- **วัตถุประสงค์** เพื่อส่งเสริมการใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และลดต้นทุนการผลิต
- **รูปแบบการถ่ายทอดความรู้** เป็นการบรรยาย พร้อมทั้งนำเกษตรกรดูสถานที่จริง เพื่อชมการ

สาธิตการปฏิบัติจริง เป็นการทำเกษตรแบบผสมผสานที่ได้รับความนิยม ช่วยลดต้นทุนและเพิ่มรายได้ โดยการสร้างโรงเรือนเลี้ยงไก่บนบ่อปลา ทำให้มูลไก่และเศษอาหารที่ไก่กินเหลือเป็นอาหารของปลาได้ การเลี้ยงไก่บนบ่อปลาช่วยลดค่าใช้จ่ายในการจัดการบ่อปลาและโรงเรือน, ลดต้นทุนอาหารปลา, และยังช่วยเพิ่มผลผลิตทั้งไก่และปลา

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุม คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด ในทุกรอบการประชุมของปีงบประมาณของสำนักงานเกษตรจังหวัดขอนแก่น เพื่อนำเสนอการดำเนินงานของ ศพก. ให้คณะกรรมการระดับจังหวัดได้ทราบ เพื่อจะได้นำปัญหาต่างๆไปสู่การแก้ไขและจัดทำแผนพัฒนา ศพก. ในระดับเขตต่อไป

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การดำเนินแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) นั้น ทาง ศพก.ได้เน้นไปที่บริเวณสถานที่เป็นหลัก เนื่องจากทาง ศพก.ของเรายังเป็น ศพก.ใหม่ เพื่อให้เหมาะต่อการเป็นแหล่งเรียนรู้ และพร้อมที่จะต้อนรับผู้ที่สนใจเข้ามาเรียนรู้ เราจะพัฒนาด้านนี้ให้แล้วเสร็จเสียก่อน โดยที่ผ่านมา มีแผนการดำเนินงานดังนี้

แผนพัฒนา ศพก. อำเภอ ขำสูง จังหวัด ขอนแก่น
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ประเด็นการพัฒนา	เป้าหมาย	พ.ศ. ๒๕๖๗			พ.ศ. ๒๕๖๘								
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑. การพัฒนาพื้นที่ ศพก. ให้พร้อมอยู่เสมอ			✓		✓		✓		✓		✓		✓
๒. พัฒนากลยุทธ์ครบวงจรให้ตามยุคสมัย				✓			✓			✓			
๓. ขับเคลื่อนหลักสูตร BCG Model				✓			✓			✓			
๔. การจัดทำโครงการ เพื่อขอสนับสนุน โด๊ะ - แก้วให้กับศูนย์				✓									
๕. การจัดทำป้ายองค์ความรู้ให้ทันสมัย เหมาะแก่การเรียนรู้				✓			✓			✓			

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร้งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

อยากทำการเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อความหลากหลายของผลผลิต โดยเริ่มทำการเกษตรแบบผสมผสานภายใต้แนวคิดการทำเกษตรอินทรีย์ และวนเกษตร โดยพื้นที่จำนวน 10 ไร่ 1 งาน ได้แบ่งพื้นที่ 4 ส่วนตามแนวขวาง โดยแต่ละส่วนได้ปลูกหญ้าแฝกเป็นแนวป้องกันการชะล้างของหน้าดิน ลดการไหลบ่าของน้ำฝน กิจกรรมในพื้นที่ประกอบด้วย ปลูกไม้ผลชนิดต่างๆ เช่น มะม่วงป่า เพื่อเป็นต้นตอของมะม่วงสายพันธุ์ต่างๆ ที่ต้องการ เช่น น้ำดอกไม้ เชียวเสวย แก้วขม้น มหาจักรพรรดิ เป็นต้น นอกจากนี้ยังปลูกฝรั่งพันธุ์ภูมิจุ มะนาว มะไฟ ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ปลูกยางนา เพื่อเป็นไม้ใช้สอย ฯลฯ ปลูกผักสวนครัว โดยกิจกรรมในศูนย์มีความเกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกันทั้งการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ รวมไปถึงการทำประมง เลี้ยงปลา เลี้ยงเป็ด เลี้ยงตักแตน หอยเชอรี่สีทอง การทำน้ำหมักชีวภาพสูตรต่างๆ ไว้ใช้เอง มีการนำความรู้ด้านการเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิตมาปรับใช้กับกิจกรรมภายในศูนย์ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

การปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำการเกษตรในปัจจุบัน เพื่อรับมือกับปัญหาต่างๆ เช่น ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น หรือ ภัยธรรมชาติที่จะเกิดขึ้น และการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อส่งเสริมการเกษตรให้ได้มากยิ่งขึ้นในด้านการตลาด ความท้าทายที่เกิดกับตัวเกษตรกรต้นแบบ คือ การเรียนรู้กับเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อที่จะได้กับโลกออนไลน์ด้วย

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑. การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การเพิ่มมูลค่าผลผลิต การนำผลผลิตใน ศพก.มาแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า เช่น หน่อไม้ แปรรูปเป็นหน่อไม้ดอง สามารถขายได้ในราคาที่สูงขึ้น รวมถึงสร้างบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม น่าสนใจ และสามารถใช้งานได้จริง เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้บริโภค

๒. อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน
วิเคราะห์ปัญหาสภาพปัญหาเรื่องดิน น้ำ และอากาศ

- เลือกเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่เหมาะสม เช่น การปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด (เช่น ปอเทือง) และการไถกลบตอซังข้าวหลังการเก็บเกี่ยว เพื่อฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์และโครงสร้างของดิน การลดการเผา เปลี่ยนจากการเผาตอซังข้าวเป็นการไถกลบ เพื่อลดมลพิษในอากาศและเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน

- เปรียบเทียบผลลัพธ์ที่ได้กับพื้นที่ที่ยังไม่ได้ใช้เทคโนโลยี การลดต้นทุนการผลิต ช่วยลดเวลาหรือแรงงานได้ คุณภาพหรือปริมาณผลผลิต นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงวิธีการใช้เทคโนโลยีให้ดียิ่งขึ้น จึงค่อยขยายผลการใช้งานไปยังพื้นที่การเกษตรทั้งหมด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสร้างความยั่งยืน

๓. อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่เหมาะสม การเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่ จะช่วยลดความเสี่ยงจากปัญหาต่างๆ และเพิ่มโอกาสในการได้ผลผลิตที่ดี

- ศึกษาและทำความเข้าใจสภาพภูมิอากาศในพื้นที่ เช่น มีแนวโน้มภัยแล้งหรือน้ำท่วม
- เลือกพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ เช่น พื้นที่เสี่ยงแล้งจะเลือกปลูกพันธุ์ข้าวที่ทนแล้ง เช่น กข๖ หากพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วม เลือกพันธุ์ข้าวที่ทนน้ำท่วมฉับพลันได้ เช่น พันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕
- เลือกใช้พันธุ์พืชที่ได้รับการปรับปรุงพันธุ์ให้มีความต้านทานต่อโรคและแมลง เช่น เลือกพันธุ์ข้าวที่ต้านทานโรคไหม้หรือเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ซึ่งจะช่วยลดความจำเป็นในการใช้สารเคมี

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด	๓	ชนิด ประกอบด้วย
๑.๑) ข้าว	พื้นที่ปลูกจำนวน ๙	(ไร่)
๑.๒) ไม้ผล	พื้นที่ปลูกจำนวน ๒	(ไร่)
๑.๓) สมุนไพร	พื้นที่ปลูกจำนวน ๑	(งาน)
๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด	๒	ชนิด ประกอบด้วย
๒.๑) ปลา	จำนวน ๒	(บ่อ)
๒.๒) หอยเชอรี่สีทอง	จำนวน ๑	(บ่อ)
๒.๓) กุ้ง	จำนวน ๑	(บ่อ)
๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด	๑	ชนิด ประกอบด้วย
๓.๑) ไก่	จำนวน ๓๐	(ตัว)
๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด	๒	ชนิด ประกอบด้วย
๔.๑) ตั๊กแตน	จำนวน ๒	(โรง)
๔.๒) เห็ด	จำนวน ๑	(โรง)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ข้าว มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑).....เมล็ดพันธุ์.....	เป็นเงิน.....๓๐๐.....	บาท/ไร่
๑.๒).....ไถกลบตอซัง.....	เป็นเงิน.....๓๐๐.....	บาท/ไร่
๑.๓).....แรงงานหว่านข้าว+ดำนา.....	เป็นเงิน.....๓๐๐.....	บาท/ไร่
๑.๔).....เก็บเกี่ยว.....	เป็นเงิน.....๗๐๐.....	บาท/ไร่
๑.๕).....ค่าอื่นๆ.....	เป็นเงิน.....๑๐๐.....	บาท/ไร่
รวมต้นทุนการผลิต.....๑,๗๐๐.....		บาท/ไร่
รายได้.....	๑๒,๐๐๐.....	บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ -

เฉลี่ยรายได้วันละ - บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ไข่ไก่ ปลา

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๑,๐๐๐ บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ผลผลิตทางการเกษตรทุกชนิดภายใน ศพก.หลัก

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๔,๐๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ผลผลิตทางการเกษตรทุกชนิดภายใน ศพก.หลัก

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

ศพก.หลักอำเภอชำสูง มีการทำงานบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ สถานที่จัดฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ตรงกับความต้องการของเกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรให้กับคนในชุมชนและหน่วยงานต่างๆ

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

. การลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร

- การผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อควบคุมโรคและแมลงศัตรูพืชและการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM)
- การลดการใช้สารเคมีช่วยรักษาสมดุลของระบบนิเวศ ช่วยไม่ให้ดินเสื่อมโทรม ทำให้จุลินทรีย์ในดินยังคงทำหน้าที่เพิ่มอินทรีย์วัตถุและปรับปรุงโครงสร้างของดินตามธรรมชาติ
- ผลผลิตทางการเกษตรมีความปลอดภัยจากสารเคมีตกค้าง ส่งผลดีต่อสุขภาพของผู้บริโภคและคนในชุมชนในระยะยาว

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

- การอนุรักษ์ดินและน้ำ การใช้ปุ๋ยอินทรีย์และใช้ปุ๋ยพืชสดปรับปรุงบำรุงดิน
- การรักษาสมดุลของระบบนิเวศ ลดการใช้สารเคมีและเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ
- การลดมลภาวะทางอากาศ การจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทดแทนการเผา
- การอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น การผสมผสานภูมิปัญญาเข้ากับการใช้เทคโนโลยี

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ศพก. เป็นศูนย์กลางข้อมูลที่รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของชุมชน เช่น ข้อมูลประเภทดิน, แหล่งน้ำ, สภาพอากาศ, และพันธุ์พืชท้องถิ่น สามารถใช้ข้อมูลเหล่านี้ในการจัดทำแผนการเพาะปลูกที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ทำให้เกษตรกรสามารถตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยง และลดการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศพก. มีการทำงานบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ สถานที่จัดฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ตรงกับความต้องการของเกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรให้กับคนในชุมชนและหน่วยงานต่างๆ

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

เกษตรกรสามารถเข้ามาขอคำปรึกษาได้โดยตรง เรามีผู้เชี่ยวชาญคอยให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหที่หลากหลาย เช่น

- ปัญหาด้านโรคและแมลงศัตรูพืช ให้คำแนะนำวิธีการป้องกันและกำจัดโดยใช้สารชีวภัณฑ์
- ปัญหาด้านดินและปุ๋ย ให้คำแนะนำการปรับปรุงบำรุงดินและการใช้ปุ๋ยที่ถูกต้อง
- ปัญหาด้านการตลาด เป็นที่ปรึกษาในการวางแผนการผลิต หาช่องทางการจำหน่ายผลผลิต

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศพก. เป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรที่สำคัญอย่างทันทั่วถึง เช่น เผยแพร่ความรู้และกิจกรรมต่างๆ ของ ศพก. ผ่านช่องทางโซเชียลมีเดีย และสร้างกลุ่มไลน์สำหรับเกษตรกรในชุมชนเพื่อสื่อสารข้อมูลและข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

๔.๑.๕ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่ มีการทำงานร่วมกับชุมชนและหน่วยงานต่างๆ อย่างใกล้ชิด เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, และสถาบันการศึกษา เพื่อร่วมกันพัฒนาแผนงานส่งเสริมการเกษตรของชุมชน

๔.๑.๖ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

- เป็นผู้นำในการกำหนดทิศทางและแผนงานของ ศพก. ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและนโยบายของภาครัฐ
- ประสานงานระหว่างสมาชิก, เกษตรกรในชุมชน, และหน่วยงานภายนอก เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ
- เป็นตัวแทนของ ศพก. ในการเข้าร่วมประชุมและกิจกรรมต่างๆ เพื่อนำเสนอปัญหาและผลสำเร็จของชุมชนสู่เวทีที่สูงขึ้น
- ดูแลการดำเนินงานและงบประมาณของ ศพก. ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

- ๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน
- เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืน ภูมิใจที่ ศพก. เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ๆ ให้กับเกษตรกรในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกษตรกรมีทางเลือกและโอกาสในการสร้างรายได้ที่มั่นคงมากขึ้น
 - สร้างเครือข่ายที่เข้มแข็ง มีความภาคภูมิใจที่ได้เป็นศูนย์กลางในการรวบรวมเกษตรกรในชุมชนให้มาร่วมตัวกัน แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหา ทำให้เกิดเครือข่ายเกษตรกรที่เข้มแข็ง สามารถสร้างอำนาจต่อรองและพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

ในฐานะประธานคณะกรรมการ ศพก. เราทำหน้าที่เป็นผู้นำในขับเคลื่อนงานและแผนงานของศูนย์ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เป็นตัวแทนในการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และเป็นผู้ผลักดันให้เกิดกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม นอกเหนือจากบทบาทหน้าที่แล้ว เรายังทำหน้าที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการทำการเกษตร ให้คำปรึกษา แนะนำ และเป็นพี่เลี้ยงของเกษตรกรในชุมชน ทำให้เราได้รับการยอมรับและความไว้วางใจในฐานะผู้นำทางความคิดและผู้นำการเปลี่ยนแปลง๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม เสียสละเวลาจากงานประจำเพื่อทำหน้าที่วิทยากร ถ่ายทอดความรู้ และจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกษตรกรคนอื่นๆ ในชุมชนได้รับประโยชน์และมีโอกาสในการพัฒนา ยินดีที่จะทดลองเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ แม้จะมีความเสี่ยง เพื่อให้เกิดเป็นต้นแบบและทำให้เกษตรกรรายอื่นมั่นใจที่จะนำไปปรับใช้ เปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้ามาเรียนรู้แปลงเกษตรของเราให้เป็นพื้นที่สาธารณะสำหรับศึกษาดูงาน และแบ่งปันองค์ความรู้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียม

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

เป็นผู้นำทางสังคม มีความพร้อมในการพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย สำนักงานเกษตรอำเภอชำสูง โดย เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

ดำเนินการถอดบทเรียนด้วยวิธีการ

- การประชุมกลุ่ม จัดเวทีให้เกษตรกรได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ และความสำเร็จร่วมกัน
- การสัมภาษณ์ ลงพื้นที่พูดคุยกับเกษตรกรต้นแบบและสมาชิกใน ศพก. เพื่อสอบถามถึงประสบการณ์จริง

ปัญหาที่พบ และวิธีการแก้ไข

- เก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถาม แบบฟอร์มเพื่อเก็บข้อมูล

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

- ปัญหาและอุปสรรค

1. ด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอต่อการส่งเสริม การพัฒนาศูนย์
2. ด้านสภาพอากาศที่ส่งผลต่อผลผลิตในบางฤดูกาล

- ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการจัดการอบรมให้กับเกษตรกรต้นแบบอย่างสม่ำเสมอ
2. ควรมีการสนับสนุนด้านอุปกรณ์การจัดอบรม เช่น แก้ว ไม้ และ เอกสารประกอบการอบรม

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
ในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

ทำเนียบเครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอข้าสูง

ที่	ตำบล	เลขที่	หมู่	เกษตรกรต้นแบบ	เบอร์โทร	ชื่อ ศพก.	X	Y	อายุ
1	กระนวน	272	4	นายทองใบ ปัดทำ (ศูนย์หลัก)	083-142-3128	ศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรผสมผสาน	292437	1828999	62
2	คำแมด	94	5	นางสุภาภรณ์ เสนาวงษ์	062-329-7980	ศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรผสมผสาน	300234	1838797	55
3	กระนวน	249	4	นางคำจันทร์ แก้วใส	083-662-7043	ศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรผสมผสาน	291049	1829016	63
4	กระนวน	35	4	นายปี แฉ่งฤทธิ์	090-272-6440	ศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรผสมผสาน	292542	1830605	61
5	บ้านโนน	104	5	นายนิพนธ์ มูลลาด	098-245-1779	ศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรผสมผสาน	288410	183894	60
6	บ้านโนน	15	5	นายสันติ อยู่เย็น	089-750-0529	ศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรผสมผสาน	287530	1831462	69
7	คูคำ	50	5	นายสิงหาร บาลัน	089-577-8192	ศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรผสมผสาน	284985	1825985	71
8	คูคำ	122	5	นายสุนัน เฝ้าหอม	080-186-8617	ศูนย์เรียนรู้ด้านการปลูกผัก	284294	1824838	70
9	ห้วยเตย	124	2	นายสุชาติ มานะศรี	096-986-5592	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลผลิต ด้านการเกษตร	287530	1831462	55

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก

อำเภอ : ชำสูง

จังหวัด : ขอนแก่น

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอชำสูง

อำเภอ : ชำสูง จังหวัด ขอนแก่น

สินค้าหลัก : เกษตรศาสตร์ผสมผสาน

พื้นที่เป้าหมาย : 10 ไร่ 1งาน

เกษตรกรเป้าหมาย : 100 ราย

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 272 หมู่ที่ 4 ตำบล กระนวน อำเภอ ชำสูง จังหวัด ขอนแก่น

พิกัด: Latitude : 16.541887

Longitude : 103.055035

X : 292437

Y : 1828999

zone 48

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

